

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ	XI
ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ	XV
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	XVII

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
-----------------	----------

I. ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ	9
--	----------

1. ΤΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	9
--------------------------	---

1.1. ΤΟ ΠΡΟΪΣΧΥΣΑΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	9
--	---

1.2. ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ ΙΣΧΥΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	25
--	----

2. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΟΡΓΑΝΩΝ ΓΙΑ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ	27
--	----

2.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΩΡΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΝ	27
-----------------------------------	----

i. Ο θεραπευτικός σκοπός	27
--------------------------	----

ii. Αφαίρεση για μη μεταμοσχευτικό σκοπό	31
--	----

iii. Η απαγόρευση ανταλλάγματος	33
---------------------------------	----

2.2. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΟΡΓΑΝΟΥ ΑΠΟ ΖΩΝΤΑΝΟ ΔΟΤΗ	59
--	----

2.2.1. Γενικά	59
---------------	----

i. Η ηλικία του δότη	60
----------------------	----

ii. Η ικανότητα συναίνεσης και δικαιοπρακτική ικανότητα	63
---	----

iii. Ο επικουρικός χαρακτήρας της αφαίρεσης από ζώντα δότη	65
--	----

iv. Η απουσία άλλης θεραπευτικής μεθόδου	66
--	----

v. Η αρχή της ασφαλούς διεξαγωγής της επέμβασης	66
---	----

2.2.2. Ενημέρωση - Συναίνεση	69
------------------------------	----

i. Η ενημέρωση του εν δυνάμει δότη	70
------------------------------------	----

ii. Η συναίνεση του εν δυνάμει δότη	72
-------------------------------------	----

iii. Η δυνατότητα ανάκλησης	76
-----------------------------	----

iv. Η ενημερωμένη συναίνεση του δυνητικού λήπτη	77
---	----

2.2.3. Κύκλος Δυνητικών Δοτών	79
-------------------------------	----

i. Οι διατάξεις του Ν 3984/2011	81
---------------------------------	----

ii. Οι διατάξεις του Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (Κ.Ι.Δ.) που αφορούν την εν ζωή δωρεά οργάνων	91
iii. Οι διατάξεις της Σύμβασης του Ονιέδο που αφορούν την εν ζωή δωρεά οργάνων	91
iv. Εξέταση ενδεχόμενου διεύρυνσης του κύκλου των δυνητικών δотών	92
α. Μορφές της δωρεάς προς άγνωστο λήπτη	92
β. Κίνητρα δωρεάς από άγνωστο δότη	93
γ. Επιχειρήματα υπέρ της δωρεάς οργάνων από τρίτο άγνωστο προς τον λήπτη δότη	94
v. Το ενδεχόμενο νομιμοποίησης στην Ελλάδα της δωρεάς μοσχεύματος από άγνωστο προς τον λήπτη δότη	97
α. Η κατευθυνόμενη δωρεά μοσχεύματος (directed organ donation)	99
β. Η μη κατευθυνόμενη δωρεά μοσχεύματος (non directed organ donation)	100
2.2.4. Ποινικές Κυρώσεις	109
2.3. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΟΡΓΑΝΟΥ ΑΠΟ ΝΕΚΡΟ ΔΟΤΗ	110
2.3.1. Ο Θάνατος του Δότη	112
2.3.2. Η Ηλικία του Δότη	117
2.3.3. Ενημέρωση – Συναίνεση	117
2.3.4. Η με προσήκοντα σεβασμό αφαίρεση οργάνου	129
2.3.5. Η απαγόρευση δωρεάς προς ορισμένο λήπτη	130
2.3.6. Η τήρηση της ανωνυμίας	131
i. Η συζήτηση γύρω από τη διατήρηση ή την κατάργηση της ανωνυμίας	133
α. Επιχειρήματα υπέρ της κατάργησης της ανωνυμίας	133
β. Επιχειρήματα υπέρ της διατήρησης της ανωνυμίας	133
ii. Κυρώσεις	136
II. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ	139
1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ	139
2. ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗΣ	140
3. ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΛΗΠΤΩΝ	142

4. ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΕΝ ΖΩΗ ΔΟΤΩΝ	146
5. ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ	147
6. ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ (ΕΟΜ)	151
7. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ-ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	154

III. ΘΕΜΑΤΑ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ

1. ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	159
1.1. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ	159
1.2. ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ	161
i. Επιχειρήματα υπέρ της αγοραπωλησίας μοσχευμάτων	161
Το παράδειγμα του Ιρανικού μοντέλου	164
ii. Επιχειρήματα κατά της αγοραπωλησίας μοσχευμάτων	166
1.3. ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	168
i. Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και Παγκόσμια Συνέλευση Υγείας	169
ii. Συμβούλιο της Ευρώπης	170
iii. Ευρωπαϊκή Ένωση	174
iv. Άλλοι φορείς	176
1.4. Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	178
1.5. ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	180
2. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ	185
3. ΜΗΤΡΩΟ ΔΩΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΩΝ	187
4. ΜΗΤΡΩΟ ΑΡΝΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΩΝ	189

IV. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ-ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	191
2. ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΘΕΝΤΕΣ	193

V. ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	195
1. ΓΕΝΙΚΑ	195
2. ΑΙΤΙΑ ΑΝΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	199
3. Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗ	199
 VI. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ/ΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΔΔΑ	 203
1. ΓΕΝΙΚΑ	203
2. Η ΥΠΟΘΕΣΗ RETROVA v. LATVIA	203
3. Η ΥΠΟΘΕΣΗ ELBERTE v. LATVIA	206
4. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ	210
 VII. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΞΕΝΩΝ ΚΡΑΤΩΝ	 213
1. ΤΟ ΙΣΠΑΝΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ	214
2. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	223
 VIII. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΑΝΤΛΗΣΗΣ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ	 229
1. ΑΝΕΓΚΕΦΑΛΑ ΝΕΟΓΝΑ	229
1.1. ΓΕΝΙΚΑ	229
1.2. ΒΙΟΗΘΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	231
1.3. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	233
2. ΔΟΤΕΣ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ	234
2.1. ΓΕΝΙΚΑ	234
2.2. ΒΙΟΗΘΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	235
2.3. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	236
3. ΕΥΘΑΝΑΣΙΑ	237
3.1. ΓΕΝΙΚΑ	237
3.2. ΒΙΟΗΘΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	240
3.3. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	240

4. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΛΩΝΟΠΟΙΗΣΗ	242
4.1. ΓΕΝΙΚΑ	242
4.2. ΒΙΟΗΘΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	244
4.3. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	245
5. ΞΕΝΟΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ	246
5.1. ΓΕΝΙΚΑ	246
5.2. ΒΙΟΗΘΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	248
5.3. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	251
5.4. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	252
6. ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΗ ΒΙΟΕΚΤΥΠΩΣΗ ΟΡΓΑΝΩΝ	253
6.1. ΓΕΝΙΚΑ	253
6.2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΙΟΗΘΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	254
i. Νομικοί προβληματισμοί	255
ii. Ηθικοί προβληματισμοί	259
6.3. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	260
7. ΟΡΓΑΝΟΕΙΔΗ	261
7.1. ΓΕΝΙΚΑ	261
7.2. ΒΙΟΗΘΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	262
7.3. ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ	264
8.ΚΑΙ 2 ΤΡΟΠΟΙ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ	264
8.1. ΚΙΝΗΤΡΑ	264
8.2. ΕΙΚΑΖΟΜΕΝΗ ΣΥΝΑΙΝΕΣΗ	270
ΙΧ. ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΣΥΜΠΑΓΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	273
1. ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ	273
2. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ	277

Χ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΥΞΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ	285
1. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΙΣΧΥΟΥΣΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΒΛΕΠΟΥΝ ΣΤΗ ΣΑΦΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΔΩΡΕΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗΣ ΟΡΓΑΝΩΝ	285
2. ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	292
i. Κώδικας Δεοντολογίας Δωρεάς και Μεταμόσχευσης οργάνων	292
ii. Υπουργική απόφαση για τον τρόπο κατανομής των μοσχευμάτων	297
iii. Επιμέρους διατάξεις	297
3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	305
 ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	 309
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ	319